

זהב כר' ינאי דל"ר ינאי אמר משה לפני הקב"ה רבש"ע כסף וזהב שהרצית לישראל עד שאמרתי די גרם להם שיעשו להם אלהי זהב. ואע"ג דהלכה כר"ע מהצד לא פסק רבינו כוותיה משום דלאחר ההם רב יהודה רמי כחייב אשרי נשוי פשע כסוי חטאה וכהוי מכסה פשעיו לא ילית ל"ק כן בחטא מפורסם כן בחטא שאינו מפורסם. והא כר' יהודה בן בבא חולא דלילו לר"ע אפילו מפורסם נמי לא דהא חטא העגל מפורסם הוה ואפלו הכי אמר עליה אשרי נשוי פשע ודריש לויטעו להם לדריש אחריתי אלא ודאי כר' יהודה בן בבא אהיה וכיון דסבר רב כוותיה הכי נקטינן ואע"ג דרב זוטא ז' בר טוביה אמר רב נחמן משני הא רמיא דרמי רב כן בעצירות שנין אדם למקום כן בעצירות שנין אדם לחצירו והאי שמיא מני אחי כר"ע ופסקה רבינו להכיה שמיא כושר דמ"מ הלכה כר' יהודה בן בבא כדמשמע מדבר יהודה אמר רב. ומיהו אין גרסא בן מדברי רי"ף והר"ש ז"ל ויש ראה לדברי רבינו מדאפליגו ההם על בעצירות שהתורה עליהם צוה"כ שצבר אס יכול להתודות עליהם צוה"כ אחר אס לאו וע"כ במפרש חטאיו מיירי אלא דלדברי הכל כל שלא התודה עדיין עליהם צריך לפרסם :

ב ומה היה החטא וכו' ויעיד עליו חטא מולא נאמר עוד אלהיו וכו'. ויש לומר דהכי קאמר יקח לעד להשי"ת עליו שלא ישוב לחטאו עוד שנאמר ולא נאמר עוד וכו' כלומר שחלל הפסוק הוא קחו עמכם דברים ושבו אל ה' ומה חאמר לא נאמר אלהיו למעשה ידוע שהיה עבודה כוכבים הרי פשטיה דקרא שולקם לשם יחצוק לעד עליו שלא ישוב עוד לחטאו עון :

ג כל המתודה בדברים וכו'. ריש פרק ב' דהעניות (דף ט"ז) אמר רב אבהו בר אבהו אדם שיש בו עבירה ומתודה ואינו חוזר בו למה הוא דומה לאדם שהפסד שרץ בידו שחט"פ שטובל בכל מימיו שטובל לא עלתה לו טבילה זרקו מידו שטובל במ' טהרה עלתה לו טבילה שנאמר ומודה ועוזב ירוחם. ומפרש רבינו האי שאינו חוזר בה שאינו גומר בלבו לשבו : וצריך לפרש החטא וכו'. כדמייחא ב' בתרא דיומא (דף פ"ו) ולריך לפרוט החטא שנאמר אלא חטא העם הזה חטאה גדולה ויעשו להם אלהי זהב דברי רבי יהודה בן בבא ר"ע אומר אשרי נשוי פשע כסוי חטאה אלא מה זה שאמר משה ויעשו להם אלהי זהב

ב ומה היה החטא וכו'. פ"ק דר"ה (דף ט"ז) אמר ר' יוחנן ארבעה דברים מקרעין גזר דיו של אדם ואלו הן נדקה נצקה שמוי השם ושמוי מעשה ויש אומרים אף שמוי מקום, ואל ה' דברים אלו רמז רבינו בדבריו אלה :

ושבה

שובי נחמתי. ויעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לזה החטא לעולם שנאמר ולא נאמר עוד אלהינו למעשה ידינו וגו'. וצריך להתודות בשפתיו ולומר עניינות אלו שנאמר בלבו : **ג** כל המתודה בדברים ולא נאמר עוד אלהינו למעשה ידינו וגו'. וצריך לפרוט [ג] את החטא שנאמר אלא חטא העם הזה חטאה גדולה ויעשו להם אלהי זהב : **ד** מדרכי התשובה להיות השב צועק תמיד לפני השם בבכי

א עור אר"ס סי' תר"ז פסק כר"ע דאין צריך לפרט :

לחם משנה

מתגבר עליו ואומר לו ראה פלוגת ואחריו מקום ואחריו פרק הוא קום עשה מה שעשית כבר ע"כ. ורבינו לא כתב פסע ראשונה ושניה ונראה שלא היה צורך לא לא כגון שצאח לידו דבר עבירה ופירוש מהו רב יהודה בלחם אלה בלחם פרוק וכו' וכן גורם הרי"ף בה' מכות. ובאחריו פרק היינו בכה גופו כלומר בזמן הבחירות :

ב ומה היה החטא וכו' ויעיד עליו יודע תעלומות וכו'. וא"ת איך הקב"ה יעיד עליו כך וכו' לא נאמר בהצורה בידו והרי אמרו הן בקדושי לא יאמין. ויש לומר דפירוש כך שצעה שהוא עושה חטא צריך שיקבל עליו לעד להשי"ת שלא ישוב לזה החטא לעולם והוא על דרך ואעידה לי את השמים ואת הארץ שמקבל עליו לעדים לשמים ולאחר והרואה שהביא הוא כך כיון שהכתוב אמר כל חטא עון וקח סוד הרי כיון שאנו אומרים לו שלא נאמר עוד אלהינו למעשה ידינו הרי אנו מקבלים אותו לעד על ככה :

ג כל המתודה בדברים וכו'. בסדר העניות (דף ט"ז) והובא בהלכות הרי"ף בפרק יוה"כ : וצריך לפרט החטא כו'. בפרק יוה"כ (דף פ"ו ע"ב) וצריך לפרט החטא שנאמר אלא חטא העם הזה חטאה גדולה [ויעשו להם אלהי זהב] דברי ר' יהודה בן בבא ר"ע אומר אשרי נשוי פשע כסוי חטאה ופסקו שאר הפוסקים כר"ע דהלכה כוותיה מהצד ורבינו פסק כרבי יהודה בן בבא וכבר נתן הר"ב טעם לדבר והרואה שהביא מצרייחא (שם) דעצירות שהתודה עליהן יוה"כ זה וכו' אינה ראויה דיש לדחות דלוייר בעצירות שנין אדם לחצירו שמתודה עליהן כגון גזל ורציחה וכו' אלא אלא מכל מקום הטעם האחר שכתב ר"ע שהוא חלוש קצת כמ"ש הוא ז"ל יש לסמוך עליו לפסוק דלא כר"ע משום דלר"ע כשיזכרם לית לן בה שכן ביטולאמי כשהביאו דברי ר"ע אמרו ר"ע אומר אינו צריך שנאמר אשרי נשוי פשע כסוי חטאה למעשה דלר"ע אס הזכירם לית לן בה ולר' יהודה בן בבא צריך להזכירם וכן נקטינן כר' יהודה בן בבא כיון דליכא פסול לר"ע וכל שכן דליכא קצת טעמא לסייע לפסוק כר' יהודה בן בבא. וא"ת היכי קאמר הכא הפורט חטאו שהוא עבירות שנין אדם למקום שכן הביא ראיה מקרא דלאח חטא העם הזה חטאה גדולה שהוא עבירות שנין אדם למקום הא אמרינן לקמן דעצירות שנין אדם למקום אשרי נשוי פשע כסוי חטאה. וי"ל דהיינו דוקא לגלותם בדברים אלא בינו למקום צריך לגלותם ולפרסם. וזה שכתב רבינו לקמן אלא שכל פני האל ברוך הוא ופורט חטאיו לפניו כלומר בינו למקום וכן למעלה בריש פרק ח' כשהזכיר הוי"ו אמר עויתי פשעתי לפניך ועשיתי כך וכך כלומר שצריך לפרט החטא לפניו יחצוק אלא לא בדברים וזה שאמר ר"י בן בבא וצריך לפרט החטא ולר"ע אפילו בינו למקום לא צריך ולית הלכתא כותיה מטעמא דפירשהי :

ד מדרכי התשובה וכו' ומשה שמו וכו' ומשה מעשיו וכו'. ב"ק דר"ה (דף ט"ז ע"ב) אמר ר' יוחנן ארבעה דברים מקרעין גזר דיו של אדם ואלו הם נדקה נצקה שמוי השם ושמוי מעשה ויש אומרים אף שמוי מקום, ואל ה' דברים אלו רמז רבינו בדבריו אלה :

הנהגות מיימוניות

[א] וב"ב בס"ה לשון העמוד עד ומת בתשובה שתשובה שנאמר עד אשר וכו' ע"כ :
[ב] פרק בתרא דיומא דאמרין כר' יהודה בן בבא לגבי ר"ע דאמר אשרי נשוי פשע ע"ש וכן פ"ה וכן פסק ר' שמחה :

פ"ב א אי זו היא תשובה גמורה וכו'. בפרק בתרא דיומא (שם) [פ"ו] מיימרא דרב יהודה : אפילו עבר כל ימיו וכו'. כבר כתבתי בפרק שקודם זה דליחא ב"ק דקדושין (דף מ') : אלא הא דקאמר אפילו ציוס מיימא שנאמר עד אשר לא תחפץ וכו' (שם פכ"ג ק"ל) :

ב ומה היה החטא וכו' ויעיד עליו יודע תעלומות וכו'. וא"ת מה ראה מביא מולא נאמר עוד אלהיו וכו'. ויש לומר דהכי קאמר יקח לעד להשי"ת עליו שלא ישוב לחטאו עוד שנאמר ולא נאמר עוד וכו' כלומר שחלל הפסוק הוא קחו עמכם דברים ושבו אל ה' ומה חאמר לא נאמר אלהיו למעשה ידוע שהיה עבודה כוכבים הרי פשטיה דקרא שולקם לשם יחצוק לעד עליו שלא ישוב עוד לחטאו עון :

ג כל המתודה בדברים וכו'. ריש פרק ב' דהעניות (דף ט"ז) אמר רב אבהו בר אבהו אדם שיש בו עבירה ומתודה ואינו חוזר בו למה הוא דומה לאדם שהפסד שרץ בידו שחט"פ שטובל בכל מימיו שטובל לא עלתה לו טבילה זרקו מידו שטובל במ' טהרה עלתה לו טבילה שנאמר ומודה ועוזב ירוחם. ומפרש רבינו האי שאינו חוזר בה שאינו גומר בלבו לשבו : וצריך לפרש החטא וכו'. כדמייחא ב' בתרא דיומא (דף פ"ו) ולריך לפרוט החטא שנאמר אלא חטא העם הזה חטאה גדולה ויעשו להם אלהי זהב דברי רבי יהודה בן בבא ר"ע אומר אשרי נשוי פשע כסוי חטאה אלא מה זה שאמר משה ויעשו להם אלהי זהב

שובי נחמתי. ויעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לזה החטא לעולם שנאמר ולא נאמר עוד אלהינו למעשה ידינו וגו'. וצריך להתודות בשפתיו ולומר עניינות אלו שנאמר בלבו : **ג** כל המתודה בדברים ולא נאמר עוד אלהינו למעשה ידינו וגו'. וצריך לפרוט [ג] את החטא שנאמר אלא חטא העם הזה חטאה גדולה ויעשו להם אלהי זהב : **ד** מדרכי התשובה להיות השב צועק תמיד לפני השם בבכי

א עור אר"ס סי' תר"ז פסק כר"ע דאין צריך לפרט :

מגדל עז

פ"ב א אי זו היא תשובה גמורה וכו'. פ' בתרא דיומא שם ופ"ק דר"י (דף ט"ז) : אפילו עבר עד שגמר בלבו. פרק בתרא דיומא וכו' שם פרק השואל (דף ק"ה) ובכמה מקומות בתלמוד וביבולאמי ובפוסקים : כל המתודה בדברים עד ירוחם. פ' סדר תעניות (דף י"ז) : וצריך לפרוט עד אלהי זהב. פרק בתרא דיומא (דף פ"ו) : מדרכי התשובה עד ושלח רוח. פ"ק דר"ה (דף י"ח) :

ה ושבח גדול לשב וכו'. פרק בתרא דיומא (דף פ"ו): אמר רב יהודה רב רמי כהני אשרי נשוי פשע וכתיב מכסה פשעיו לא יליח ל"ק כאן בחטא מפורסם כאן בחטא שאינו מפורסם רב זוטרא בר טוביה אמר רב נחמן כאן בעבירות שצין אדם למקום כאן בעבירות שצין אדם לחבירו:

וכתב הראב"ד ח"א וכן עבירות המפורסמות וכו' ויחזיק דברים, ע"ל. כוונתו לומר דהיינו דאמר כאן בחטא מפורסם כאן בחטא שאינו מפורסם. ומדקדק בשון רבינו ימלא דלא קאמר דעבירות שצין למקום אינו צריך לפרסמם אלא כשאין מפורסמים שכן כתב ועוד פנים היו לו אם גילס ואילו היו מפורסמים לא היה שייך לומר אם גילס דהא גלויים ועומדים הם וג"כ בסוף דבריו יוכיח דקאמר וטובה היא לו שלא נתגלה שמו ואי בחפורסמים הרי חט"פ שהוא לא גילס כבר נתגלו חטא ודאי כדאמרן. וטוב רבינו דחטא מפורסם שצין למקום לא דמי לעבירות שצין אדם לחבירו דעבירות שצין אדם לחבירו צריך שיתחול לו חבירו אבל בעבירות שצין למקום נמי דאין לו להעלים כשיחמרו לו עברה עברה פלונית לא יאמר לא עברתי כיון שנתפרסם חטא יאמר עברתי ואני שב בתשובה שלימה לפני המקום מ"מ אינו מוזהר לפרסמם שאלו יהיה שם אדם שלא ידע בדבר ועשיו ידע ואיכא חילול השם ולכן לא כתב רבינו שבעבירות שצין לבין המקום מזה לפרסמן:

ו אע"פ שהתשובה וכו'. פ"ק דר"ה (דף י"ח) ח"א שמואל בר אבחי משמיה דרב

דבר מנין לגזר דין של צבור שאפילו שנתחם מחקרת שנאמר מי כה' אלהינו בכל קראנו אליו והא כתיב דרשו ה' בהמלאו החם ביחיד ויחיד ליחם אמר רב נחמן אמר רבה בר אבהו אלו עשרה ימים שצין ר"ה ליוה"כ:

ז ומצות וידוי וכו' עד בנדרה רביעית. הכל ברייתא פרק בתרא דיומא (דף פ"ז): **ח הוידוי שנהנו בו וכו'.** שם נחלקו אמוראי מה אומר וצדוק כלס אמר רב המדורי הוה קאימנא קמיה דמר שמואל והוה יחייב כי מטא שליח צבור לאכל חטאנו קס אכרעיה אמינא ש"מ עיקר וידויא האי הוא: עבירות שהתודה עליהם וכו'. ברייתא שם [פ"ו]: פלוגתא דרבי אליעזר בן יעקב ור"ק ופסק כראב"י דמשנאו קב ונקי: **ט אין** התשובה וכו'. משנה שם [פ"ה]: **אע"פ**

בבבי ובתחנונים ועושה [ג] צדקה כפי כחו ומתרחק הרבה מן הדבר שחטא בו ומשנה שמו כלומר אני אחר ואיני אותו האיש שעשה אותן המעשים ומשנה מעשיו כולן לטובה ולדרך ישרה וגולה ממקומו. שגלות מכפרת עון מפני שגורמת לו להכנע ולהיות עניו ושפל רוח: **ה ושבח גדול** לשב שיתודה ברבים ויודיע פשעיו להם ומגלה עבירות שבינו לבין חבירו לאחרים ואומר להם אמנם חטאתי לפלוגי ועשיתי לו כך וכך והריני היום שב ומתנחם. וכל המתנאה ואינו מודיע אלא מכסה פשעיו אין תשובתו גמורה שנאמר מכסה פשעיו לא יצליח. *במה דברים אמורים בעבירות שצין אדם לחבירו אבל בעבירות שצין אדם למקום אינו צריך לפרסם עצמו [ז] ועזות פנים היא לו אם גילס. אלא שב לפני האל ברוך הוא ופורט חטאיו לפניו ומתודה עליהם לפני רבים סתם וטובה היא לו שלא נתגלה עונו שנאמר אשרי נשוי פשע כסוי חטאה: **ו אע"פ** שהתשובה והצדקה יפה לעולם. בעשרה הימים שבין ראש השנה ויום הכפורים היא יפה ביותר ומתקבלת היא מיד שנאמר דרשו ה' בהמצאו. במה דברים אמורים ביחיד אבל צבור כל זמן שעושים תשובה וצוהקין בלב שלם הם נענין שנאמר כה' אלהינו בכל קראנו אליו: **ז יום הכפורים** הוא זמן תשובה לכל ליחיד ולרבים והוא קץ מחילה וסליחה לישראל. לפיכך חייבים הכל לעשות תשובה ולהתודות ביום הכפורים. *ומצות וידוי יום הכפורים שיתחיל מערב היום קודם שיאכל שמא יחנק בסעודה קודם שיתודה. ואע"פ שהתודה קודם שיאכל חוזר ומתודה בלילי יום הכפורים ערבית וחוזר ומתודה בשחרית ובמוסף ובמנחה ובנעילה. והיכן מתודה יחיד אחר תפלתו. ושלוח צבור באמצע תפלתו בברכה רביעית: **ח הוידוי שנהנו בו כל** ישראל אבל [ט] אנחנו חטאנו (כולנו) והוא עיקר הוידוי. עבירות שהתודה עליהם ביום הכפורים זה חוזר ומתודה עליהן ביום הכפורים אחר אע"פ [י] שהוא עומד בתשובתו שנאמר כי פשעי אני אדע וחטאתי נגדי תמיד: **ט אין** התשובה ולא יום הכפורים מכפרין אלא על עבירות שצין אדם למקום כגון מי שאכל דבר אסור או בעל בעילה אסורה וכיוצא בהן. אבל עבירות שצין אדם [י] לחבירו כגון החובל את חבירו או המקלל חבירו או גזלו וכיוצא בהן

א עור או"ח סי' תרו. סמ"ג עשין סי' טו. ב עור או"ח סי' קנו. סמ"ג שם:

אינו

לחם משנה

צדקה צדקה שמוי השם שמוי מעשה. צדקה דכתיב וצדקה תזיל ממוח. צדקה דכתיב ויזקקו אל ה' צור להם וכו'. שמוי השם דכתיב שרה אשתך וכו'. שמוי מעשה דכתיב וירא אלהים את מעשיהם וכו'. וי"א אף שמוי מקום וכו'. וכל החמשה הוזכרו בדברי רבינו, השב צוהק חמיד זו צדקה, ועושה צדקה וכו' זו צדקה. ומשנה שמו זו שמוי השם, ומשנה מעשיו זו שמוי מעשה, וגולה ממקומו זו שמוי מקום אע"פ דבגמרא אמרו דכל חד מנייהו בני כלומר אדם שעשה תשובה בלבו ועושה צדקה אע"פ שלא התחיל לעשות שום מעשה כוז בני וקורעין גזר דינו או כיון ששינה שמו אע"פ שלא התחיל לעשות שום מעשה כוז בני כיון שכונתו טובה וכן כל הני. והכי מוכח מכל הפסוקים שהביאו דבצדקה קאמר וצדקה תזיל ממוח משמע דבצדקה לחוד מהניא, מ"מ כתב רבינו החמשה משום דודאי כולהו עדיף טפי ונהי דכלל אחד מהם מהני לקרוע גזר דין אבל התשובה הנמורה היא צהיות לו חמשה החמשה:

פ"ב ו אע"פ שהתשובה והצדקה יפה לעולם בעשרה ימים שצין ר"ה ויוה"כ היא יפה ביותר כו' דה"ל ביחיד כו'. (א"ה לשון זה קס מקומו. בספר דרשות הרב המחבר ז"ל בדרך הכתוב (דף כ"ט ע"ב) ע"פ):

ובכש

וכש אנו בני כלומר אדם שעשה תשובה בלבו ועושה צדקה אע"פ שלא התחיל לעשות שום מעשה כוז בני וקורעין גזר דינו או כיון ששינה שמו אע"פ שלא התחיל לעשות שום מעשה כוז בני כיון שכונתו טובה וכן כל הני. והכי מוכח מכל הפסוקים שהביאו דבצדקה קאמר וצדקה תזיל ממוח משמע דבצדקה לחוד מהניא, מ"מ כתב רבינו החמשה משום דודאי כולהו עדיף טפי ונהי דכלל אחד מהם מהני לקרוע גזר דין אבל התשובה הנמורה היא צהיות לו חמשה החמשה:

ה ושבח גדול לשב וכו'. בפרק יוה"כ (דף פ"ו): רב רמי כהני נשוי פשע כסוי חטאיו וכתב מכסה פשעיו לא יליח לא קשיא הא בחטא מפורסם הא בחטא שאינו מפורסם רב זוטרא בר טוביה אמר רב נחמן כאן בעבירות שצין אדם לחבירו כאן בעבירות שצין אדם למקום. וכתב רבינו כחירושא בתרא דסביר דפליג אחירושא קמא ולא מפליג בין חטא מפורסם לשאינו מפורסם. והר"א ז"ל בהשגות סבר דלא פליגי ופסק גס כן כחירושא קמא ולכן כתב דבחטא מפורסם אפילו עבירות שצין אדם למקום צריך לפרסם התשובה:

ו אע"פ שהתשובה והצדקה וכו'. בפ"ק דר"ה (דף י"ח) מנין לגזר דין של צבור אע"פ שנתחם נקרא שנאמר כה' אלהינו בכל קראנו אליו והא כתיב דרשו ה' בהמלאו החם ביחיד הכא בצבור ביחיד ליחם אמר רב רבא בר אבהו אלו עשרה ימים שצין ר"ה ליוה"כ:

ז ומצות וידוי וכו'. פרק יוה"כ (דף פ"ז ע"ב) ח"א מזה וידוי ערב יוה"כ עם חשיכה אבל אמרו חכמים יתודה קודם שיאכל וישתה שמא יארע דבר קלקלה בסעודתו קר האבא בהרי"ף ובגרסאות שם חסרף דעמו עליו. ורבינו גורס כגירסת הרי"ף ז"ל. ומפרש שם יחנק בסעודה. ורש"י ז"ל לא פירש כן: **ואע"פ** שהתודה וכו'. כל זה שם בצרייתא קרוב לשון רבינו ז"ל:

ח הוידוי שנהנו בו כל ישראל אבל אנחנו חטאנו כולנו. שם אמר רב המדורי חטא קאימנא קמיה דשמואל והוה יחייב וכי מטא שליח צבורא ואמר אבל אנחנו חטאנו (כלנו) קא מיקס אמינא ש"מ עיקר וידוי האי הוא ע"כ. ונראה דלדו דוקא חטאנו לזכר חטאנו עוינו פשענו שזכו עיקר הוידוי וכמו שכתב רבינו למעלה בריש פ' ראשון חטאתי עויתי פשעתי לפניך וגם כאן דלמריקן הני ומאי דכתב חטאנו ר"ל חטאנו וכו' שהוא חטאנו עוינו פשענו כנ"ל:

ט אין התשובה ולא יוה"כ וכו'. שם (דף פ"ה ע"ב) בהשגות עבירות שצין אדם למקום וכו' אע"פ שהתשובה וכו' עד אליו. פ"ק דר"ה (דף י"ח): יום הכפורים עד בנדרה רביעית. סוף יומא (דף פ"ו) אמר רב יוחנן כל המקנים את חבירו אפילו בדברים צריך לפייסו וכו'. עוד שם וצריך לפייסו בשלש שורות של בני אדם. עוד שם כל המקנים מנו מחבירו

מגדל עז

ושבח גדול עד לא יליח. פרק בתרא דיומא (דף פ"ו) ופרק חין עומדין (דף ל"א): בד"א בעבירות עד חטא. פ' חין עומדין (דף ל"ד): כתב הראב"ד ז"ל וכן בעבירות מפורסמות וכו' ולתכניש דברים עכ"ל: ואני אומר כי זאת סברה נכונה היא ויש כמה ראיות בתלמוד כמו וידוי עכן ומעשה דשמוען בן שטח שהיה משתטח על קבר עד זומם שהרג וסבורין העם לומר קולו של סבוג הוא כו' ונראה שגלה לעיר מקלטו וכו' בני העיר לכדו אומר להם רוצח אתי שנאמר וזה דבר הרוצח וכהנה רבות. ור"מ ז"ל לא הכר במשנה תורה אלא סדר התלמוד וזה מסודר פרק בתרא דיומא משנה חטאתי עויתי פשעתי לפניך וגם כאן דלמריקן הני ומאי דכתב חטאנו ר"ל חטאנו וכו' שהוא חטאנו עוינו פשענו כנ"ל: **ט אין** התשובה ולא יוה"כ וכו'. שם (דף פ"ה ע"ב) בהשגות עבירות שצין אדם למקום וכו' אע"פ שהתשובה וכו' עד אליו. פ"ק דר"ה (דף י"ח): יום הכפורים עד בנדרה רביעית. סוף יומא (דף פ"ו) אמר רב יוחנן כל המקנים את חבירו אפילו בדברים צריך לפייסו וכו'. עוד שם וצריך לפייסו בשלש שורות של בני אדם. עוד שם כל המקנים מנו מחבירו

הנהגות מיימוניות

[ג] פ"ק דר"ה אמר רבי יצחק ארבעה דברים מקרעין גזר דינו של אדם אלו הן צדקה ושנוי השם וצדקה ושנוי מעשה כו' ע"ש וי"א אף שנוי מקום: [ד] ובפרק חין עומדין חציף עלי מאן דפרט חטאיה: [ה] אמר רב המדורי הוה קאימנא קמיה דמר שמואל כו' עד ש"מ עיקר וידוי הוא ודלא כאמוראי דמפרשי וידוי בענין אחר: [ו] כר' אליעזר בן יעקב ודלא כר"ק דברייתא ע"ש. וכן ס"ה וכן רבינו שמחה: [ז] ובפ"ק דר"ה כתוב אחר אומר

ופק חין עומדין ולכן קראו משנה תורה כמו שכתבתי וכל דבר ודבר כתב במקומו והניחו למשכיל המביא ראיות בלכותה מן התלמוד שייאזר בקצרה מתחברו ועיקר הדבר פ' בתרא דיומא כי רבינו משנה ז"ל פסק כדפריין רב זוטרא בר טוביה משמיה דרב והראב"ד ז"ל כסתמא דפריק אליבא דרב יהודה כד"ן: אע"פ שהתשובה וכו' עד אליו. פ"ק דר"ה (דף י"ח): יום הכפורים עד בנדרה רביעית. סוף יומא (דף פ"ו) אמר רב יוחנן כל המקנים את חבירו אפילו בדברים צריך לפייסו וכו'. עוד שם וצריך לפייסו בשלש שורות של בני אדם. עוד שם כל המקנים מנו מחבירו

